

ОБЩИНА БУРГАС

8000 Бургас, ул. "Александровска" № 26
телефон: 056/840915-19; факс: 056/841314
електронна поща: obshtina@burgas.bg
www.burgas.bg

BURGAS MUNICIPALITY

26, Aleksandrovsk Street, 8000 Burgas, Bulgaria
Phone: +35956/840915-19; Fax: +35956/841314
e-mail: obshtina@burgas.bg

ПКЗ
Писо
РКОФ
ПНВ
21-7-25

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА от

ДИМИТЪР НИКОЛОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС

Относно: Приемане на проект за „Подкрепа за психично здраве – Бургас“.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Психичните разстройства заемат 4-то място като причина за трайно намалена работоспособност в България. Доклад на НСИ за Здравеопазването през 2023 потвърждава за България четвъртата позиция на психичните разстройства като причина за трайно намалена работоспособност след болестите на органите на кръвообращението, новообразуванията и болестите на костно-мускулната система и съединителната тъкан. Пак в същия доклад се посочва, че психичните заболявания са трета най-честа причина за трайно намалена трудоспособност – над 90 %. Конкретни данни за ситуацията на ниво Област Бургас се откриват в Годишния отчет на РЗИ Бургас за 2022 година, където броят на лицата с психични разстройства на диспансерно наблюдение (на 100 хил. души) общо за всички класове психични заболявания е 4367, а със шизофрения и шизотипно разстройство - 2584 души, за същия период. В тази цифра не се включват лицата на диспансерно наблюдение с биполарно афективно разстройство (124), с депресивен епизод (706) или лицата със зависимост от алкохол или с други поведенчески разстройства (<https://rzi-burgas.bg/wp-content/uploads/2024/02/zdrav-dem-22.pdf>). Всички тези цифри, съотнесени към гр. Бургас (188 242 човека население според данни от НСИ към 2022), дават основания за сериозна тревога по отношение на броя на лицата на територията на Общината, които ще се нуждаят от активна и компетентна подкрепа. Допълнително,

според доклада на НСИ, обслужените лица от центровете за спешна медицинска помощ по сигнали за самоубийства и опити за самоубийства в община Бургас през 2022 са 37 души, което нарежда града на четвърто място по този показател след София, Пловдив и Шумен. Към тези цифри, за да бъде по-точно очертана ситуацията, следва да добавим и още една група лица, която остава принципно по периферията на политиките за подкрепа на уязвими групи. Това са роднините и близките на хората с психични заболявания.

Нуждата от програми за семейното обкръжение на хората с психична болест е от изключителна важност. Подкрепата на психично болните в България е оставена почти изцяло на плещите на техните семейства, а това означава голямо емоционално и финансово натоварване за тях. Често, поради невъзможността да се справят сами, семействата прибегват до настаняване на техните болни родственици в резидентни услуги, където те живеят до смъртта си в дълбока изолация. Това, от своя страна, е съпътствано от преживяването за несправяне, за срам и вина, нерядко и до себеобвинения. Това води до сериозен психологичен дистрес и до поява на симптоми на депресия и тревожност, както и до телесни симптоми (Creer, 1974). Близките най-често се оплакват от загубата на значим/смислен социален контакт с болния си роднина (Grad, 1968), както и от невъзможност да упражняват заетост поради натоварването с грижата за своите болели близки. Не на последно място, често невидима за обществото и институциите целева група остават децата на хората с психични разстройства. Според Световната здравна организация, до 50% от децата с родител с тежко психично разстройство (напр. шизофрения, биполарно разстройство) са в риск от развитие на психични или поведенчески проблеми. Между 15 и 23% от децата по света живеят с родител, който страда от психично разстройство (UNICEF, WHO). Децата на родители с психични разстройства са 3 до 6 пъти по-застрашени от развитие на депресия, тревожност, зависимости или други психични проблеми; те по-често проявяват трудности в училище, ниска самооценка и социална изолация и често живеят в нестабилна социална и икономическа среда, със съпътстващи фактори като бедност, насилие, зависимости и социална стигма.

Проектът „Подкрепа за психично здраве – Бургас“ е иновативна услуга, която ще се реализира на територията на град Бургас, и която ще адресира празнините в процесите на предоставяне на социални, образователни и здравни услуги при работа с хора с психични разстройства. Услугата използва изцяло интегриран подход, предоставя се на място, където възниква проблем и осъществява дейности с превантивен характер, за да не се наблюдава задълбочаване на затрудненията, свързани с психичното боледуване. Предлагащата услуга е изцяло в съответствие с плана за развитие на социалните дейности в Общината, а проектът отговаря на нуждата за разширяване на превантивните мерки, подкрепа и информираност, като съчетава съвременните тенденции в психичното здраве – акцент върху ранна диагностика, интеграция с общността. Този подход съответства и на глобалните практики за интеграция и дестигматизация на хората с психични разстройства.

Дейностите по проекта ще отговорят на нуждите от навременна подкрепа, информация, социално включване и умения за самостоятелен живот; ще предоставят услуги за ранно откриване и превенция, както и подкрепа за придобиване на практически умения за работа и социална интеграция.

Основна целева група са хора с психични разстройства и/или хора, които изпитват психичноздравни трудности и се намират в кризисна ситуация и които са в риск от социална и икономическа изолация, отпадане от системите на здравеопазване и социални услуги, разпад на естествените общности за подкрепа, рискове за соматичното и психично здраве и др.

Дейностите по проекта предвиждат и работа с роднини и близки на хора с психични проблеми. Не на последно място, услугата ще обхване и широката общественост в гр. Бургас, посредством предоставяне на консултации, публични събития и обучения. Тя ще предоставя на гражданите консултации по проблеми на психичното здраве, насочване и подкрепа за използване на адекватни на потребностите услуги/служби, информиране за начина на функциониране на институции или конкретни закони и процедури. В рамките на дейностите услугата ще предоставя и консултации на хора и семейства, свързани с мотивиране за лечение или рехабилитация, изследване на потребностите от подкрепа и създаване на първоначален план за възстановяване. По-конкретно дейностите по проекта включват:

Дейност 1: Създаване на екип от експерти на проекта

Дейност 2: Изграждане на база данни и популяризиране на услугата сред всички заинтересовани страни на територията на град Бургас

Със стартирането на проекта, координаторът на екипа ще започне и процес на популяризиране на дейностите, както и договаряне на възможностите, които съществуващите услуги в Бургас предоставят. Това включва:

- Създаване на оперативни отношения с основните заинтересовани страни – ЦПЗ Бургас, Дирекция „Социално подпомагане“, РУ на МВР – Бургас, социални и здравни услуги на територията на града. Ще бъдат осъществени индивидуални срещи със всяка от институциите, за да се изследват основните проблеми и да се договорят процедури по информиране и насочване.

- Представяне на проекта пред широка общественост;

Дейност 4: Подкрепа за преход към живот в общността

Значимостта на подобряване на връзката между здравната и социална система по повод хората, засегнати от тежки психични разстройства, е очертана изрично и в Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Р България 2020-2030.

Именно с тази цел, през м. 2 от проекта, на територията на Център за социална рехабилитация и интеграция на лица с психични разстройства ще бъде разкрита консултативна приемна. В рамките на тази дейност социалната услуга ще развие и предложи няколко програми, насочени към улесняване на прехода към живот в общността. Друга микрообщност, която услугата таргетира, са резидентните социални услуги, управлявани от други доставчици на територията на града.

Дейност 5: Обучение за възстановяване

Като част от програмите на социалната услуга, в началото на проекта предлагаме и организиране на лекционни/информационни събития в рамките на Център за социална рехабилитация и интеграция на лица с психични разстройства и резидентните социални услуги, управлявани от други доставчици, насочени към пациентите/потребителите и/или персонала на съответните лечебни и социални заведения, като основната цел е да се повиши информираността, готовността и нагласите им към процеса на възстановяване. Събитията ще се договарят по отношение на съдържание и продължителност с лечебните и социалните заведения, индивидуално.

Дейност 6: Промоция и превенция на психично здраве

В рамките на Център за социална рехабилитация и интеграция на лица с психични разстройства ще стартира и услугата „Информирание и консултиране“ като общодостъпна услуга. Тя ще предоставя на гражданите консултации по проблеми на психичното здраве, насочване и подкрепа за използване на адекватни на потребностите услуги/служби, информиране за начина на функциониране на институции или конкретни закони и процедури. В рамките на дейностите услугата ще предоставя и консултации на хора и семейства, свързани с мотивиране за лечение или рехабилитация, изследване на потребностите от подкрепа и създаване на първоначален план за възстановяване.

Бюджетът на проекта предвижда реализация на дейностите в следващите 6 месеца в размер на 46 180 лв. (четиридесет и шест хиляди сто и осемдесет лева) могат да се осигурят посредством вътрешно реструктуриране на разходи по параграф Д.469 – „Други дейности по здравеопазването“ от бюджета на Община Бургас за 2025 г.

Проектът цели въвеждане на тази социална иновация като добра практика в община Бургас, в това число и в ЦПЗ-Бургас и резидентните услуги в града, като тази практика може да остане устойчива, посредством интегрирането и в програмите на съответните институции/услуги.

Проектът първоначално ще стартира, като местна дейност, но е изцяло в съответствие с определението за общодостъпните социални услуги „Превантивна общностна работа“ и „Информирание и консултиране“. При успешна реализация на проекта, дейността може да бъде развита устойчиво чрез възможност за включване като

държавно -делегирана дейност и част от дейностите на Дневен център за психичноздравни услуги в Бургас.

Предвид изложеното, както и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, както и на основание чл. 53, ал. 3 от Закона за социалните услуги (ЗСУ), предлагам Общински съвет – Бургас да вземе следните

РЕШЕНИЯ:

1. Създава социална услуга „Мобилна подкрепа за психично здраве – Бургас“ на територията на Община Бургас по смисъла на чл. 53, ал. 3 от Закона за социалните услуги (ЗСУ);
2. Одобрява финансиране на социалната услуга в размер на 46 180 лв. (четиридесет и шест хиляди сто и осемдесет лева) за финансиране на дейностите по проекта посредством вътрешно реструктуриране на разходи по параграф Д.469 – „Други дейности по здравеопазването“ от бюджета на Община Бургас за 2025 г.

ДИМИТЪР НИКОЛОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС